

מגד

יורחחים

173

שבט תשע"ד

עלון חודשי להנחלת משנתו ומורשתו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל

על משנת הראי"ה

"אתחלתא דגאולה ודאי הולכת ומופיעה לפנינו, אמנם לא מהיום התחילה הופעה זו, רק מאז התחיל הקץ המגולה להגלות מעת אשר הרי ישראל החלו לעשות ענפים ולשאת פרי לעם ישראל אשר קרבו לבא, התחילה אתחלתא זו, ... והפלא הזה קם ויתא בימינו לעינינו, לא על ידי מעשה אדם ותחבולותיו, כי אם על ידי מפלאות תמים דעים" אגרות הראי"ה ג' תתצא.

מרן הרב עלה לארץ בימי העליה השנייה וראה את היישוב בארץ הולך ומתפתח. הרב מסמן את התחלת תהליך הגאולה על פי דברי חז"ל (סנהדרין צח) המסתמכים על דברי יחזקאל הנביא: "ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר (יחזקאל לו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'". הופעת פירות בארץ ישראל היא הסימן המובהק לבוא הגאולה. הארץ מקדמת את פני העם השב לארצו בפירות שהיא מגדלת. האדם המאמין "כל חודר ברוח דעת" יודע "כי יד ה'" היא זו המכוונת את האירועים. הרב חזה בהתגלות זו והתפעל ממנה.

מרן הרב עלה לארץ בימי העליה השנייה וראה את היישוב בארץ הולך ומתפתח. הרב מסמן את התחלת תהליך הגאולה על פי דברי חז"ל (סנהדרין צח) המסתמכים על דברי יחזקאל הנביא: "ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר (יחזקאל לו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'". הופעת פירות בארץ ישראל היא הסימן המובהק לבוא הגאולה. הארץ מקדמת את פני העם השב לארצו בפירות שהיא מגדלת. האדם המאמין "כל חודר ברוח דעת" יודע "כי יד ה'" היא זו המכוונת את האירועים. הרב חזה בהתגלות זו והתפעל ממנה.

מרן הרב עלה לארץ בימי העליה השנייה וראה את היישוב בארץ הולך ומתפתח. הרב מסמן את התחלת תהליך הגאולה על פי דברי חז"ל (סנהדרין צח) המסתמכים על דברי יחזקאל הנביא: "ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר (יחזקאל לו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'". הופעת פירות בארץ ישראל היא הסימן המובהק לבוא הגאולה. הארץ מקדמת את פני העם השב לארצו בפירות שהיא מגדלת. האדם המאמין "כל חודר ברוח דעת" יודע "כי יד ה'" היא זו המכוונת את האירועים. הרב חזה בהתגלות זו והתפעל ממנה.

מרן הרב עלה לארץ בימי העליה השנייה וראה את היישוב בארץ הולך ומתפתח. הרב מסמן את התחלת תהליך הגאולה על פי דברי חז"ל (סנהדרין צח) המסתמכים על דברי יחזקאל הנביא: "ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר (יחזקאל לו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'". הופעת פירות בארץ ישראל היא הסימן המובהק לבוא הגאולה. הארץ מקדמת את פני העם השב לארצו בפירות שהיא מגדלת. האדם המאמין "כל חודר ברוח דעת" יודע "כי יד ה'" היא זו המכוונת את האירועים. הרב חזה בהתגלות זו והתפעל ממנה.

מרן הרב עלה לארץ בימי העליה השנייה וראה את היישוב בארץ הולך ומתפתח. הרב מסמן את התחלת תהליך הגאולה על פי דברי חז"ל (סנהדרין צח) המסתמכים על דברי יחזקאל הנביא: "ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר (יחזקאל לו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'". הופעת פירות בארץ ישראל היא הסימן המובהק לבוא הגאולה. הארץ מקדמת את פני העם השב לארצו בפירות שהיא מגדלת. האדם המאמין "כל חודר ברוח דעת" יודע "כי יד ה'" היא זו המכוונת את האירועים. הרב חזה בהתגלות זו והתפעל ממנה.

מרן הרב עלה לארץ בימי העליה השנייה וראה את היישוב בארץ הולך ומתפתח. הרב מסמן את התחלת תהליך הגאולה על פי דברי חז"ל (סנהדרין צח) המסתמכים על דברי יחזקאל הנביא: "ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר (יחזקאל לו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'". הופעת פירות בארץ ישראל היא הסימן המובהק לבוא הגאולה. הארץ מקדמת את פני העם השב לארצו בפירות שהיא מגדלת. האדם המאמין "כל חודר ברוח דעת" יודע "כי יד ה'" היא זו המכוונת את האירועים. הרב חזה בהתגלות זו והתפעל ממנה.

הרב בניהו ברוך

ראש בית מדרש במכללה האקדמית צפת

מצוות התרומה והמעשר - המוארים באור הקודש והמקדש

ערך של מצוות אלו דווקא כאשר המבט מופנה להווייה האידיאלית כשמלכות ישראל קיימת ובית המקדש עומד על מכונן, כוהנים בעבודתם וליימים בשירם ובזמרים. מציאות זו הייתה בעבר ומובטחים אנו שתשוב בעתיד, ודווקא מתוך הסתכלות זו יכולים אנו להבין את משמעותן המלאה של מצוות אלו. כאשר מקיימים אנו מצוות אלה כיום אין בקיום זה אלא זכר לימים עברו, "צורה דלה", אלא שטמון בקיום זה כוח צמיחה שנותר מכוח הקיום המלא בעבר הרחוק, ואותו יש לפתח מתוך השאיפה לקיום השלם בעתיד.

וכדי להבין ולו במקצת את ערך מצוות אלו מתאר בפנינו הרב זצ"ל בלשון נפלאה מרוממת ונשגבת את קיום המצוות והן באותה מציאות אידיאלית.

התרומות והמעשרות מבטאות את ההכרה בברכת הארץ, את הרצון הטבעי להודות על ברכה זו ולבטא הודאה זו בנתינת חלק ממנה, ואת מעלתם של הכוהנים והליימים מקבלי אותן מתנות.

במציאות האידיאלית השדה והכרם נותנים את יבולם בשפע. וכאשר מתמלא ליבו של האדם מישראל שמחה על טוב הארץ, הרי שרצונו החופשי הוא לתת לכך ביטוי בנתינת חלק מפירותיו, והמתאימים לכך ביותר הם הכוהנים והליימים משרתי ה'.
באותה מציאות עתידית הכוהנים להם ניתנת התרומה ותרומת המעשר הם "אנשי קודש משרתי מקדש ה' אלוהי ישראל, לבם מלא אהבה וחסד, רוח הקודש שפוך על פניהם". כוהנים אלה המפוזרים בערים השונות הם אלה שעם ישראל פגש בהם בבית המקדש בעלותו לרגל "בעמדם לשרת בתוך מקדשנו גאון עוזנו מחמד עינינו". מאידך הליימים להם מעניקים את המעשר הם אלה "הטובים והענוגים אשר לקחו את לבבנו בנועם זמרתם בקודש בהתקדש חג". וכאשר אלה הם המקבלים את מתנות הכהונה הרי ש"אנחנו מתעדנים עדנים רוחניים ונותנים להם בלב מלא שמחה ועושר את חלקם מן המעשר".

לא רק שמחה מתמלא הנותן את התרומה והמעשר, אלא הרבה מעבר לכך. קיום מצוות אלה מרומם את הנותן. "מוצאים אנו בקרבנו רגש מרומם ועולים יחד עם התרומה אל אותו הגובה הרוחני ששם אנשי קודש הללו מתעלים".

וכללית ניתן לומר, שיש במתן התרומה והמעשר, לדעת הראי"ה זצ"ל, ביטוי לקשר העמוק עם הארץ,

ט"ו בשבט מכונה במשנה (ראש השנה פ"א, א) "ראש השנה לאילן". כינוי זה נובע מהמשמעות ההלכתית של יום זה מבחינת איסור הערלה, ומצוות התרומה והמעשר. יכולים אנו אם כן לראות יום זה כראש השנה למצוות התלויות בארץ.

לכל מצוה בתרי"ג המצוות שניתנו לנו יש פרטי הלכה מעשיים, גדולי הדורות ראשונים ואחרונים מצאו למצוות השונות גם יסודות רעיוניים. רבנו הראי"ה זצ"ל שחיבתה ואהבתה של ארץ ישראל יקדה בו, נתן ביטוי לערך מצוות אלו בכתביו.

בפרקי אורות התחיה שבספר אורות (עמ' נז – נט) עוסק הרב בהרחבה בערך מצוות התרומות והמעשרות, אולם בתחילתו וכן בסופו של הפרק דן הוא ביחס לאומות העולם.

בין ישראל לעמים

קיים הבדל מהותי בין ישראל לאומות העולם. עם ישראל נבדל מהאומות בהיסטוריה המיוחדת שלו, ובתכונותיו המיוחדות. אופיו המיוחד של עם ישראל מתבטא באמונה עמוקה באל אחד. "נשמתנו מקפת עולם ומלאו ומצגת אותו על בסיס אחדותו העליון". עם ישראל בעומק נשמתו מפנים את ההכרה שהמציאות כולה נובעת מהבורא ובסופו של דבר תשוב כל האנושות להכרה זו. כאשר העם זוכר את תכונותיו המיוחדות הוא מתרומם ולעומת זאת כאשר עמנו שוכח את גדולתו הדבר מביא להשפלתו.

חיוו של עם ישראל אינם מתמקדים רק בהווה. "גדול הוא עברנו ויותר מזה גדול הוא עתידנו". אנו חיים את ההווה מכוח זיכרונות העבר המפואר של עם ישראל, ומכוח הביטחון שעם ישראל ישוב למעמדו הגדול והחשוב.

קיום מצוות התרומה והמעשר-מתוך געגוע לעבר ושאיפה לעתיד

על בסיס הנחות אלו פונה הרב לעיסוק הרחב בעניין התרומות המעשרות. לדעתו ניתן להבין את

מין הרב קוק מציג פתרון הלכתי לצורך חקלאי הכרן בבעיית כלאי זרעים

חיבתו ואהדתו של מין הרב קוק צ"ל לחלוצים עובדי אדמת ארץ ישראל ידועה ומפורסמת. מצאנו אגרת מראשית תקופתו של הרב קוק ברבנות הראשית, המבטאת יפה לא רק את חיבתו לארץ ישראל, יבולה ומתיישביה, אלא גם את דאגתו לקיום המצוות התלויות בארץ. כבר אז התמודד הרב עם בקשת החקלאים לזרוע כלאיים לטובת האדמה והיבול. אמנם באגרת שלפנינו, רואים אנו שהרב לא מצא פתרון הלכתי לבעיה, אך הקושי כאן עוזר לנו להעריך עד כמה הבעיה העסיקה אותו, עד שכעבור זמן, בשנת תרפ"ו, פרסם את הפתרון ההלכתי שהציע.¹

דואר היום, כ' כסלו תרפ"א

לכבוד אחינו היקרים בני המושבות, החוות והקבוצות בארץ הקדושה ת"ו,

מצאתי לי חובה קדושה להעיר את לבבכם, אחים אהובים, בנוי ארצנו הקדושה בעמל נפשם ויגיע כפם, על דבר משמרת הקדש של המצוות התלויות בארץ, וכעת כאשר עת הזרע הגיע, אנא אחי האהובים השמרו נא מאיסור כלאי זרעים וחלילה לכם לזרוע מינים שונים בערבוביה, ביחוד מכוונת אזהרתי זאת נגד זריעת הויקה² עם השעורה או עם שבולת שועל בערבוביה,³ שהם כלאים גמורים. אקוה שדברי אלה יפעלו את פעולתם ושדותינו על אדמת קדשינו יהיו לנקיים וברורים מכל איסור כלאים.

ועל כל דבר ספק יציעו לפני הרבנים בערי הקדש הסמוכות למושבות וגם אני הנני מוכן לשרתכם ולהשיב לכם בברור על כל הספקות בע"ה בסגנון המובן לכל אחד לפי ערכו בזריזות מוקדמת, על פרטי הדברים הנוגעים להשאלות של עיני הזריעה לכל פרטיהם כדת של תורתנו הקדושה חיינו ואורך ימינו לשבת על אדמת הקדש נחלת ה' לעולמים. וד' יצוה עליכם את ברכתו, והארץ תענה את הדגן ואת כל יבולה לברכה והי' פריה לגאון ולתפארת לבית ישראל. בברכת אחיכם ועבדכם הנאמן, המצפה לבנין עם ה' על אדמת קדשו ברב עז ושלוה,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

לקשר עם הוהנים והלויים משרתי ה', ודרכם מתקשר היהודי אל המקדש בירושלים.

כי קרוב אליך הדבר

האם תיאורים נפלאים אלה יכולים להתחבר אל המציאות הנוכחית שלנו? תשובתו של מין הרא"ה היא שאדרבה, מציאות זו היא אומנם רחוקה ומופלאה אך יחד עם זאת המציאות "היא קרובה ומוחשה במלוא נשמתנו כל זמן שאין אנו עסוקים להשכיחה, וכל זמן שאנו שומעים בקולנו הפנימי המושך אותנו ליתן מקום לזיכרונות המחיים אותה בימי שפלותה". הטבעית והמקורית שלנו היא מציאות של געגועים לאותה שלמות, ושל ביטחון שאכן עתיד זה הוא קרוב ומוחשי.

השפעת המקדש על האנושות בעתיד

אותה מציאות עתידית אותה מתאר הרב זצ"ל תרומם לא רק את עם ישראל אלא את האנושות כולה. המקדש בירושלים מרכז האמונה באל אחד הוא זה "אשר הכה חרם את האלילות עם תועבותיה ונתן לאנושיות בסיס טהור ונשגב לחייה הרוחניים". ככל שהאנושות מתרחקת ממקור זה היא מתדרדרת, ובעתיד היא עומדת להתקרר מחדש לאותו מקור. האנושות שתרתובה סוטה מדרך הישר, הנגועה "באיבה ותחרות ובכל חולי וקצף", המתחכמת ומתרחקת מהפשטות והתום תחזור אל רגשה הטבעי. הטהרה והקדושה האופפות את המקדש ישפיעו את השפעתן על כל אומות העולם. "במקום אחד במלוא התבל כדאי לה לאנושות לראות את עצמה בתומת ילדותה... אין קץ לעונג השירה אשר תתחולל בכל העולם הנעור לרגלי המחזה הנשגב הזה... רק סכל ואין לב... יוכל לחפץ ליתן כחל ושרק של התרבות החדשה הלקויה... באיבה ותחרות ובכל חלי וקצף, על גלי ים החיים הבריאים ועתיקים הללו... הכל ישמח דווקא במחזה הנאור הטבעי... שהוא מנהיר דווקא אז את כל שלל צבעי אורותיו ומפזרם בישראל ועל עם רב."

אנו שזכינו לחיות בארץ הקודש ולראות בתקומתו המופלאה של עם ישראל, חשים לפעמים מבוכה נוכח שטף הגלים של תרבות המערב הקלוקלת, הנראה כמאיים על המשך קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית. דברי הרב מחזקים בליבנו את הביטחון שגלים עכורים אלו יחלפו, ועם ישראל יתייצב במהרה על הדרך העולה בית אל.

הרב שלום י. קליין
הר חומה, ירושלים.

1. אוצרות הרא"ה / חלק ד' מאגרות הרא"ה / [55] ב"ה יום ד' לחדש שבט תרפ"ו, לועד המושבה נחלת יעקב ת"ו, שלו' וברכה. זה מכבר נשאלתי ע"ד הזריעה של שעורה, ושבולת שועל עם הבקיא. והנה שעורה ושבולת שועל מין אחד הוא ואינם כלאים זה בזה כמפורש במשנה כלאים רפ"א, וא"צ שאלה. אבל הבקיא היא מין קטניות והיא כלאים עם שני המינים הנ"ל, ולזרוע אותה במפולת יד אין שום דרך היתר עמם, רק אפשר ע"י הרחקה. ולפי מה שנודע לי מהבקיאים, אם מרחיקים עשרים סנטי, הבקיא מהש"ש [מהשבולת שועל] או השעורה, יוצא התועלת. אמנם אין שיעור זה מספיק כי קטניות צריכה להתרחק מתבואה לפחות ששה טפחים שהיא אמה שלמה. ע"כ, אפשר להעשות הרחקה בראש כל שורה ששה טפחים רוחב, ועשר אמות ומחצה באורך, ואח"כ יכולים להמשיך את השורות באלכסון, לקרוב זה אצל זה שיהיו מרחקים קצת רק שלא יזרעו במפולת יד ממש. ואופן רחוק אחר שיהי' נח מזה הרחוק אי אפשר למצוא. ובאופן הנ"ל מאחר שיהי' ניכר בראשית כל שורה שמרחקים את המינים שיעור של ששה טפחים ברוחב ועשר אמות ומחצה באורך. והשעור הזה של הרחקה של ששה טפחים ברוחב על עשר אמות ומחצה אורך די שיהי' במקום אחד אפילו בשדה גדולה, בין בראש השורה בין בסופה וכי"ב... הק' אברהם יצחק ה"ק.

2. בְּקִיָּה (Vicia) הוא סוג גידול ממשפחת הקטניות. עם סוג זה נמנה בין היתר המין בקית הגינה, המוכר בשם פול.

3. החקלאים ממליצים מאוד לזרוע בערך 37% קטניות בתור "זבל ירוק" לטובת האדמה ולשעורה שנזרעה באותו שדה. הקטנית משיבה לקרקע את החיזיוני שלה, בכך שהיא מהווה חיפוי בשמירה על לחות ומניעת סחף, הגנה מפני רוח ושימש, העשרה בחומר אורגני, מניעת עשביה, שימוש כ"פיתיון" לחרקים מזיקים ומחסה לחרקים מועילים. כשהקטניות גדלים ולפני שהם פורחים, קוצרים אותם ומניחים אותם על האדמה כחיפוי, או מכניסים לקומפוסטר. ממליצים גם לגדל אותם בשבילים, בין הערוגות, ואחרי הנביטה פשוט לדרוך עליהם כשעוברים בשביל. כדי שהצמחים יתפרקו באופן טבעי, הם יספקו לאדמה תזונה. צמחים שהמתאימים לגידול כזבל ירוק מגיעים בעיקר ממשפחת הקטניות- אספס, תלתן, עדשים, וכפי שהמליצו בתקופת הרב, בְּקִיָּה.

טלטולי הדרך וטלטולי הלב לא נתנו מנוח לרבי יעקב משה חרל"פ. מחשבות שונות נקרו במוחו, אומנם בחלק נכבד מן הישובים זכו לקבלות פנים נלהבות אך היו מקומות בהן חשו שאינם רצויים, חלק מן המתיישבים לא מנע עצמו מלצאת כנגד משלחת הרבנים בדברים בוטים וברישי גלי... לבו לא נח ולא שקט מחשבותיו הטרידות. הוא יצא באפילת הלילה לשוח "בין השבילים" שבמרחביה ובעודו מתפעל מגודל מסירות הנפש של החלוצים לבנין הארץ והפרחת שיממותיה, הדהדו דברי רבו הגדול שכה היטיב לבטא את תחושותיו: "דורנו - הוא דור שכולו תמהון... חשך ואור משמשים בו בערבוביה, הוא שפל וירוד אך גם רם ונישא, הוא כולו חייב, גם כולו זכאי, חייבים לעמוד על אפיו למען נוכל לצאת לעזרתו". אכן התרחקנו הרהר אך לא התנתקנו, הריחוק בעוכרנו. יש לעשות מעשה - להאזין ולהקשיב לחלוצים, להידבר עמם ולנסות להבינם... ובעודו נתון להרהוריו מצא עצמו עומד נוכח השומר - שומר עברי בארץ ישראל. הוא מהעבר האחד ואנו משלחת הרבנים מהעבר האחר כך חש וכאב. בחמימות הושיט ידו לשומר ופתח בשיחה גלויה מלב אל לב - הוא שואל והשומר משיב, שאלה ותשובת השומר בצידה והיו הדברים יוצאים מן הלב ונכנסים אל הלב. את הדיאלוג שלהלן כתב הרי"מ חרל"פ ביומנו האישי והדברים נמסרו ע"י צאצאיו. להלן תקציר השיחה.

שושנה רייך

שיחה אל תוך הלילה

רי"מ: תמימי דעה אנו בזה, אשרינו שזכינו בזה, צופים אנו בזה עקבות של עתידות גדולות, ההשבה של תשובת ישראל הולכת לאט לאט, מקודם לארץ ולשפתה, ואח"כ לד'.

השומר: אם כן הדבר, מדוע לא נראה מזה תנועה חרדית שיראו אצבע של תחיה בארץ ובשפה.

רי"מ: פלא, הלא כל הישוב הישן מהחרדים הוא, וכבר ביאר יפה **הגאון מיפו שליט"א** במדברותיו שלא היה אפשר בשום אופן להיברא ישוב חדש לולא שקדמו ישוב הישן.

השומר: מה אומר לכם אדוני הרב, כפי מה שמכיר אני עתה את רגשותיכם, חוזה אני כמה טובה גדולה ומכופלת היה מגיע לנו אם בני הישיבה של ירושלים היו קונים סמוך לנו מושבה, ושיתעוררו בנו להשפיע עלינו קודש רגשותיהם, ומדוע יחשו לעת כזאת.

רי"מ: גודל ההתנכרות שהתנכרתם לקדושתם של ישראל ותורתם, הוא שגורם לבני הישיבה שלא ינקפו אצבע של תחיה מיראתם פן ילכדו ברשת הרשעה והבוז. לו השכלתם ליחס עצמכם לכל הפחות ביחס יותר קרוב לחוגי התורה והמצוה, אז כבר בא הדבר לידי תיקון ולידי התמזגות הכוחות. רגשי הדת והקודש של בני הישיבה היו נשפעים עליכם, ורגשי אמיצות לבבכם והחלצכם מכול מגור ומורך לבב היו נכנסים בלבבות בני הישיבה.

השומר: ומה הטעם קרירות יחס שלכם לענין השפה. **רי"מ:** אנו מכירים את ערך הקדושה של הארץ וערך הקודש של השפה במדה גדולה למאד, כל זמן שאין התביעה לכל זה תבא אלינו מצד הרגש הקדושה, אין אנו רוצים לחלל את ערכה. אנו מצפים שבזמן שנתעלה ע"י זיכור המידה ושמירת התורה והמצוה, אז נבוא לכלל המדרגה שברגיש בקרבנו כי אין שום ארץ שתהיה ראויה לקבל קדושתנו זולת ארץ הקודש ארץ ישראל, אין שום שפה ולשון לנו, זולת לשון הקודש.

השומר: אנכי רואה עתה כי לא טוב אתם עושים שהנכם מתרחקים ממנו, ברור לנו שאם הייתם מתקרבים אלינו ותשפיעו עלינו הגיונות קדושות כאלו, אז כבר היינו אנשים אחרים. עלינו להודות לכם, על דבר הפרשת תרומות ומעשרות. ושהחזרתם לנו המושג (המנהג) העתיק החשוב לנו כל כך, והכשרתם את לחמנו, אשרינו ואשריכם.

הרי"מ: נעים לי לשמוע את דבריך אלה בראותי שב"ה ביאתנו גרמה השפעה מרובה, אולם מובנה של מילת מנהג דל ונמוך מאד כלפי ערך הקודש של המצוה, שאין דתינו בתור מנהג - המצוות ואנו אחד הם. **(מתוך אלה מסעי עמ' 145).**

רי"מ: האם יש לכם פרינציפ (עקרון) להלך נגד הדת ולזלזל בה, או יש לכם איזה דבר שמביאכם למאוס בדת?

השומר: חלילה ובהריסתנו בדת אין לנו שום כוונה מצדנו, מאד מאד חפצים והיינו מרוצים אם היינו מתאימים עם הדת, התורה והמצוה ככל בית ישראל.

רי"מ: מה הביא לכם ההרחקה מהדת ולתת עורף אל כל העבר הקדוש והחביב לנו.

השומר: אדרבה, ההכרה בקרבנו שהננו מובדלים מעדת ישראל והוא שהביאנו להיות מרוחק מן הדת.

רי"מ: הא כיצד?

השומר: פרינציפ גדול יש לנו ובעבורו הננו מוותרים על כל והוא - כיבוש העבודה העברית בארצנו העברית... כדי למלא הפרינציפ, התיונו לפנינו ששום נכרי לא יעבוד במושבתנו. המושבה כולה וכרעיה תהיה כולה עברית, השמירה והדבור, הכל עברי, ובשביל זה הננו נאלצים לצאת בשבת שלנו לשומרם, ודבר זה מחייב אותנו לפעמים ג"כ לרכוב על סוסים, כמו למשל אם אנו מרגישים בגנבים וצריכים אנו לרדוף אחריהם, או במה שהננו צריכים לישא עלינו בשבת הכלי זין שלנו, או לחלוב את הפרות בשבת, שיודעים אנו שאסור כל זה עפ"י הדת. וכיון שלהכניס גוי במושבתנו זה נגד הפרינציפ שלנו, הרי מוצאים אנו את עצמנו מוכרחים לעבור על הדת, וכיון שאנו מכירים בזה את עצמנו מרוחקים על ידי זה מעדת ישראל, כבר מתחלש אצלנו הדקדוק בענין הדת, כיון שבין כך ובין כך רוב ישראל שהם בעלי דת אינם מתחשבים כלל עמנו ועם פריציפנו וחושבים אותנו לאיברים כרותים מן הכלל...

רי"מ: ואיך הוא היחס שלכם בדבר אמונות והדעות של כללות ישראל ואבותיכם.

השומר: תאמינו לנו כי ככל המון בית ישראל הננו, ואם נמצאים בינינו אחדים שכופרים באמונות ודעות הישראליות המסורות מאז היתה לגוי, לא על חשבוננו תזקיפו אותם עלינו. יוכל להזקיף על חשבון הכפירה הכללית שבדור האחרון אבל חלילה לומר שזהו מפרינציפ...

השומר: ומה השקפתכם ע"ד יסוד התחיה בארצנו ותחילת שפתנו.

עלון חודשי בהוצאת "בית הרב" רח' הרב קוק ת.ד. 6275, ירושלים 91062 טל: 02-6242908, פקס: 02-6232560

מגד ירחים

betharav@zahav.net.il www.moreshet.co.il/beit-harav
ניתן לקרוא את העלון "מגד ירחים" גם באתר: www.yeshiva.org.il
עריכה: שושנה רייך עיצוב גרפי: ש. יוסטמן